

Asia: VN /5137/2022

Työryhmän lausuntopyyntö valmiuslain varautumisvelvollisuutta koskevasta muistiosta sekä valmiuslain yleisistä kehittämistarpeista

Lausunnonantajan lausunto

Huomionne valmiuslain varautumisvelvollisuutta koskevasta muistiosta

Vanhusasiavaltuutettu kiittää mahdollisuudesta lausua valmiuslain varautumisvelvollisuutta koskevasta muistiosta sekä valmiuslain yleisistä kehittämistarpeista.

Vanhusasiavaltuutettu on itsenäinen ja riippumaton viranomainen, jonka lakisääteisenä tehtävänä on edistää ikääntyneiden asemaa ja heidän oikeuksiensa toteutumista. Osa tätä tehtävää on seurata lainsäädännön kehittämistä ja toimeenpanoa sekä yhteiskunnallista päätöksentekoa sekä arvioida niiden vaikutuksia ikääntyneisiin. Tarkastelemme muistiota sekä valmiuslain yleisiä kehittämistarpeita ikääntyneiden ihmisten näkökulmasta.

Nyt lausuntokierroksella olevassa muistiossa on käsitelty monipuolisesti valmiuslain varautumisvelvollisuutta koskevan sääntelyn nykytilaa ja kehittämistarpeita. Muistiossa ei ole kuitenkaan kiinnitetty erityistä huomiota ikääntyneiden ihmisten asemaan ja oikeuksien toteutumiseen poikkeusoloissa ja erilaisissa normaaliolojen häiriötilanteissa.

Vanhusasiavaltuutettu pitää kannatettavana, että varautumisvelvollisuutta koskevaa sääntelyä valmiuslaissa ja muussa lainsäädännössä kehitetään ottaen huomioon koronapandemian aikana ja sen jälkeen tehdyt käytännön havainnot, joista muistiossakin on lausuttu. Jatkovalmistelussa tulee huomioida myös muun lainsäädännön, kuten tartuntatautilainsäädännön uudistukset, johdonmukaisen kokonaisuuden saavuttamiseksi.

Miten arvioisitte voimassa olevan valmiuslain kokonaisuutta ja toimivuutta? Mitä valmiuslaissa tulisi erityisesti kehittää?

-

Onko muita näkökulmia, joita edustamanne taho erityisesti toivoisi otettavan huomioon valmiuslain uudistamista koskevassa työssä?

Vanhusasiavaltuutettu painottaa, että kaikkein iäkkäimmät, toimintakyvyltään heikentyneet iäkkäät ja ilman digitaitoja olevat iäkkäät ovat usein muita haavoittuvammassa asemassa. Heidän osaltaan tulee kiinnittää erityistä huomiota esimerkiksi palvelujen saatavuuteen sekä asianmukaiseen ja oikea-aikaiseen viestintään poikkeusoloissa ja erilaisissa normaaliolojen häiriötilanteissa. Tästä syystä heidät pitäisi huomioida ja ottaa mukaan jo valmisteluvaiheessa.

Backman Saidi
Vanhusasiavaltuutettu